

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinu

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0099

LOG Titel: De Falcone Gibboso. Cap. VIII.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

Forma.
Caput

ad nos adportentur. Sunt hi corporis statura exigui, verum pēnarum colore sunt perpulchro (seu vt eius verbis claritatis maioris causa erat, diuimaggio gentile, & nobile, quasi come il pelegrino) ac nobili instar propemodum peregrinorum. Capite plerique sunt flauo, nonnulli aliquantum nigro instar Falconum fulcorum quin, & reliquo corpore idoneos vidimus, tam hornotini, quam mutati. Tanta similitudine peregrinos expriment, præsertim pedibus, vt multi fallantur, Peregrinos esse existimantes. Verum quòd pusilli sint omnes, & maribus, seu tertiarijs Peregrinorū vix maiores, nullo negotio solers accipitarius eos à se mutuo distinguet. Quamuis & horum quosdam palustrium volucrum venatui perquam idoneos vidimus. Horum masculi, seu tertiarij nullius ferè sunt pretij, & inutiles. Ex hoc loco, & præsertim illis verbis, quibus Tunetanum coloribus suis depingit, Peregrinoq; similem scribit nobilitatem ei hoc ipso tribuit, quod peregrini instar specioso sit plumarum regimine vestitus, expressè, & nominatim penè hunc gentilem, nobilemque; vocari, & simul nominis rationem exponi aliquis colligat, & contendat. Verum hac de re vpotè exigui momenti, vt cum nemine controuertere velim, ita hoc non silebo. Tardipum, Bellonium, Belisarium, aliosque prorsus diuersos habere Tunetanum, & Gentilem, & de vtroque seorsim tractare. Vnde si Carcanum eundem existi. maissè volumus, Tunetanum suum cum Gallorum Gentili, à reliquis omnibus se prioribus dist. crepare fatendum erit. Tunetanum cerè b Bellonium longè aliter describit, quàm Carcanus, cumq; non peregrino, verum Lanario Falconi Gallorum comparans ita scribit: Aliud quoddam est Falconum genus Tunetanum nuncupatum, à primaria Africæ vrbe Tunis, vnde ad nos aduehitur, quod etiam Punicum eadem ratione appellari queat. Bellum enim quod Punicum Romani vocabant, ab iisdem cum huiusce regionis incolis gestū esse certum est, qui tunc Carthaginenses dicebātur, à Metropoli Regni, Carthagine, in cuius locum nunc Tunis successisse videtur. Magnus admodum est hic Falco Punicus ad Lanarij similitudinem, ac naturam accedens. Nam conformes huic gerit plumas, pedes quoque habet similes, verum corpore est minore. Diutius præterea hoc ipso, & constantius volat. Capite est crasso, & tereti. Ad venationem palustrem vtilis est, & strenuè etiam sublimem acra scandit, sed & ad campestem venatum non minus ipso Lanario aptus est. Rarus autem ad nos adfertur. Aduertendum autem hic Bellonium non de ignauo illo Lanarij genere, de quo Albertus agit, quemque villanum ac ignobilem vulgus vocat, loqui, sed de alio quodā Galliæ peculiari magis generoso, de quo nos seorsim paulò post tractaturi etiam sumus, cum nihilominus de altero illo Lanario pigro, ac inerte aliàs inter Accipitres differuerimus.

b L. 2. c. 8
Falco Tunetanus,
ausq; descriptio,

Vlysis

DE FALCONE GIBBOSO. Cap. VIII.

Sextus nobilitatis locus Falconi Gibboso debetur. Est .n. audacia, ac persequendi prædam ferocia admirabili, etsi corpore exiguo. Non enim minus, quàm ceteri, præcedentes, Anseres strenuè, Ardeas, & Grues superat. Volatu insuper, & altissimo, & velocissimo excellit.

SYNONIMA.

Etymum.

Hagerfalck.

Hagar.

a L. 23.

c. 9.

Magnitudo.

Caput.

Rostrium.

Ala

Cauda

Coxa.

Crura.

Pedes.

Falco Gibbosus sic appellatus est, quòd ob breuitatem colli caput vix appareat ante iuga alarum, dum eas supra latera dorsi componit, ita vt gibbum gestare videatur. Vnde Germanis Ein Hagertalck, vel potius Hogerfalck, dicitur: Gallis Hagar; quæ vox Germanica est, & gibbum significat. Germani tamen pro gibbo hoger dicunt. Robertus viò Stephanus Hagar interpretatur (quàm aptè, ipse viderit) Falconem veterem, iam quinque, aut sex annorum pennis abbreviatis, aut læsis, captum præda propolita.

DESCRIPITIO.

Falconis hoc genus corpore est exiguo, quo parū (inquit Alber. excedit Nisū, seu Sparueriū. In facie guttas hēt, sicut peregrinus, & cætera Falconū genera. Caput ei magnū est proportionē reliqui corporis. Rostriū perbreue, & rotundū. Alæ prolongæ, & valdè exertæ. Cauda brevis. Coxæ fortēs, & crura longiuscula proportionē cæterorum membrorum, & quodammodo squammosa, instar squamarum serpentum, & lacertorum ad ventris latera. Pedes habet nodosos in articulis digitorum, præcipuè ad interiorem partem plantæ

10 plantę pedis, oculos flammeos, ardentē. Colore est Falconum peregrinorum. Cranium superius benè planum est, & retrò in capite non prominet, continuum ferè collo. Hæc Albertus, *Cranium.* qui addit esse & aliud Falconum genus, quod semper quasi volaturum alas extendat.

L O C V S.

NIDVLARI hunc scribit Albertus in rupibus inaccessis, vti peregrinum, & similiter quocumque ut eundem, de nido euolantem capi.

V O L A T V S.

30 VELOCISSIMVS est, eodem etiam teste, insuper & altissimè volat, ita ut hominis visum effugiat.

M O R E S . V E N A T V S.

F Acile, inquit idem Albertus, cicuratur, & bonis moribus præditus est, audax & strenuus adeo, ut Anseres syluestres, Ardeas & Grues deiciat. Nec contentus est vnam auem *Quæ aues veniunt.* deiecis- se, sed multas vulnerat. Socios aucupij plures desiderat, propter sui paruitatē, & auium, quas venatur, magnitudinem. Ceterū Falconarius quidā eremita narrauit mihi se aliquando huius generis Falcones tres viro cuidā nobili vendidisse, qui statim ut fortè Anseres *Multis Anseres à stribus gibbos.* albi syluestres apparuissent, emissi, altissimum Anserū volarum superarūt, ita ut à nemine amplius præsentium conspicerentur. Et cum vir ille nobilis amissos Falcones conqueretur, paulatim Anseres vulneribus debilitati cadere circa eos cœperūt, inuēti, sunt plusquam viginti *si Falconibus vulnerati.* Anseres deiecti. Tandem etiam Falcones reuocati ad instrumētum reuocatorum redierunt. Erant autem Anseres omnes lethaliter saucij, ac si cultello diuersis sui corporis partibus vulnerati fuissent. In causa est, quoniam hic Falco non statim inter descendendum percutit, sicut alia Falconum genera, sed potiùs, cum à descensu rursus ascendere incipit. Tunc enim posteriore ungula ante pectus disposita ferit, ideoq; longum vulnus, & lethale inducit, & sæpè adeo fortiter ferit, ut unguem suum sibi amputet, ac seipsum valde lædat in pectore, vel etiam quandoque occidat. Alterum verò illud gibbosi Falconis genus, quod semper alas tanquā ad volandum extendere diximus, animosius quidem est, quàm robustius.

40 N V T R I T I O . I N S T I T V T I O .

G Enus hoc Falconum eodem auctore pascendum est cibis planè recentibus, & adhuc calorem spirantibus. Sic enim plurimum proficit. Si tamen alijs interdū carnibus cibetur, curandum, ut illæ leues sint, sicut carnes altitium & recentes, aut saltem nō putridæ, & in aqua frigida ablutz. Nam Aues rapaces ventriculū admodū debile, & tenui pellicula contextū habent, quāmobrem in salubri cibo facili afficitur. Itaq; leui etiam occasione, cibum crudum reuomunt, præsertim si graui, & melancholica carne, vel ad putredinem disposita pasti fuerint. Hoc genus Falconum diu mane & vespere manu gestari desiderat, Nam quando affectum fuerit, manui hominis libentissime insidet, & libenter ad eam redit. *Cibus Carnes. Rapagium autem ventriculus.*

30 D E F A L C O N E A L B O . Cap. IX.

EPTIMVM inter Falcones locum ille, qui à colore albus speciatim cognominatus est, sibi vendicat, cum quod Peregrino maior sit, tum quia fortis, ac intrepidus, strenuus ac robustus. Volatum quoque et si non velocissimum, saltem diutinum ac perseverantem exercet, ut interim cæteras dotes, quibus reliquis sequentibus præstat, taceam.